

sen bestemt, vil det være til Glæde for det, vi kalde Hjemmeundervisning; vi have foreslaaet, at den Kredt af Børn, som saaledes kunne leve udenfor Bestemmelse i § 30 efter Forældrenes Ønsker, skulde sættes til 20, de Forældre, der ønske Forandringer ved Hjemmeundervisningen, kunne saa bruge Slutningen af § 28. I § 30 have vi nemlig sat en Bestemmelse om, at de Bestemmelser om Skolestuernes Rumfang, som gjælde for de offentlige Skoler, for Fremtiden ogsaa skulde finde Anvendelse paa de private. Det er et Forhold, som jeg tror, vi ere fuldt ud ikke blot berettigede men ogsaa forpligtede til at tage os af for Børnens Sundheds Skyld. De Børns Sundhed, der samles i de private Skoler, maa staa os i den Henseende lige saa nær som de Børns, der søge den offentlige Skole, og da der, jeg havde nær sagt desværre, kun forlanges 50 Kubikfod Rum i de Skoler, der falde ind under denne Bestemmelse, saa forlanges der heller ikke mere for de bestaaende Fristoler. Jeg tror ikke, at Nogen vil kunne føle Ulemper ved disse Foranstaltninger, og vil der Nogen det, saa er det paa høie Tid, at man finder en eller anden Udvei til at hjælpe. Man kan ikke forsvare at lade Børn samles saaledes uden at tage Hensyn til de Betingelser for Sundheden, under hvilke de samles. Det Samme er Tilfældet med en Bestemmelse om, at de Undersøgelser, som foretages af de hygieiniske Forhold i Skolerne, ogsaa kunne foretages ved de private Skoler. Det er naturligvis Forhold, som yderst sjældent forekomme, men det svarer ganske naturligt til den før af mig nævnte Bestemmelse, og det er naturligt, at, naar en saadan i disse Forhold sagkyndig Mand kommer i en Kommune, har han Ret til at undersøge Betingelserne for gode hygieiniske Forhold i de forskjellige Samlingssteder, der samle vore Umyndige. Man vil altsaa finde, at vi med Hensyn til dette Affnit have søgt at hævede den private Skoles Virksomhedsfrihed og søgt indenfor hensigtsmæssige Former at yde den al mulig økonomiske Bistand. Den Sum, som vort Forslag om Skolepenge vilde gjøre flydende for Børn, der søge saavel den private som den offentlige Skole, vilde efter vor Beregning udgjøre 1,662,496 Kr. Der er nu kun 17 Kommuner paa Landet, som have gjort den delagtig i den Lovbestemte 1 Kr. Skolepenge; sæt, at der er 100 Børn i hver af disse Kommuner, saa er det 1,700 Kr. Det, som altsaa har været 1,700 Kr., gjøre vi omtrent til 1,700,000 Kr. (En Stemme: Det var en stor Forandring). Det er slet ingen Ting, har jeg hørt Somme sige. Det er efter vor Mening et ganske smukt Beløb, og det vil ogsaa være en Opmuntring for den private Skole, som den utvivlsomt vil gjøre sig fortjent til.

Jeg kommer dernæst til fjerde Affnit om Lærernes Lønnings- og Embedsforhold. Det var i Regeringens Forslag et temmelig magert Affnit; hvorvidt det er blevet federe ved at blive længere, skal jeg henstille. Der er imidlertid deri optaget ikke saa Bestemmelser, som Regeringen havde forbigaaet. Regeringens Forslag havde en Bestemmelse om, at mindst Halvdelen af Lærerne i Kjøbstædernes Kommunestoler skulde være fast ansat; dette have Forslagsstillerne fundet, ialtsald lige overfor den nuværende Tradition, at være en meget streng Bestemmelse mod Lærerne, thi naar man tog den ene Trebiedel fra til Forstolerne og sagde, at de maatte have uegaminerede og ikke fast ansatte Lærere, og man tog Halvdelen af de andre to Trebiedele, der vare tilbage ved Kommunestolerne, saa vilde der i Virkeligheden kun blive en Trebiedel af Lærerne fast ansat, og selvfølgelig vilde man, hvis denne Regel strengt skulde gennemføres, neppe i en halv Menneskealder behøve at ansætte nogen Lærer fast ved Kjøbstadskolerne, idet de Lærere, der engang vare ansatte med den laveste Løn, vare saagodt som dødsdømte til at blive der. Vi have troet i Lærernes Interesse at maatte gjøre nogen Forandring deri ved at sætte: i Kjøbstæderne skal mindst Halvdelen af Undervisningen i den offentlige Børneskole (Forstole og Kommunestole) be- regnet efter Klassernes Tital, besørjes af faste Lærere. Med Hensyn til Ansættelsen paa Landet har man holdt sig nærmest til Ministerens Forslag. § 35 giver nærmere Bestemmelse om, hvorledes Kommunalbestyrelsen har Ret til at stille sig, forsaavidt der allerede nu er fast ansat flere Lærere. Naar der f. Ex. er en Undenlærer ved en Skole, og Kommunalbestyrelsen, naar dette Undenlærerembede ophører, finder det hensigtsmæssigt at betro Forstolæreren et vist Beløb, for at han under sit Ansvar kan tage en Nebhjælper, naar man tror, at man derved kan sikre en mere harmonisk Samarbejden med Hensyn til Undervisningen, da skal Kommunalbestyrelsen have Ret til at gjøre det. § 36 giver ligeledes en Indrømmelse i denne Retning i Sammenligning med, hvad der var foreslaaet fra Regeringens Side. §§ 37, 38 og 39 ere for en væsentlig Del overensstemmende med Regeringsforslaget. Der er en enkelt Ændring, som er slet, idet Ministeren havde beholdt det Gamle, at en theologisk Kandidat kunde blive Lærer; men theologiske Kandidater vilde ikke være Lærere. De kunne blive Præster. Præstembederne kunne de i Reglen strax gaa ind i, og det er ingenlunde sagt, at de ved at løbe igennem en Skole i nogle Aar fortrinvis vilde være bedst stikede dertil. Jeg tror, at man burde ombytte dette med et Udtræk: Eller en, ogsaa paa Lærevirksomhed beregnet, afluttet akademisk eller anden uvidenskabelig Prøve. I Regeringens For-